

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Vesterbro 60 . 9000 Aalborg . Telefon (08) 12 39 13

"I hear of Sherlock everywhere"

ISSN 0902-0330

Nr. 1, 1987 . 32. Aargang

Ansvarhavende:
Klubbens Præsident.
Tegneren Henry Lauritzen

Aarsmøde & Generalforsamling

NILS NORDBERG

"Nej, hvor var det hyggeligt - men hvor var det dog koldt i København," udtalte en af Deltagerne i Aarsmødet spontant - og det var baade hyggeligt - og hundekoldt udenfor. Men de mødte da frem baade fra Sverige, Norge og det nordjydske.

Det nye Sted, Bjarne Nielsen har fundet til os, Tivoli-Hallen i Vester Voldgade, passede os fint, Maden var upaaklagelig, Betjeningen var venlig, saa det er et godt Bytte, vi har gjort.

De fire conaniske Skaaler blev smukt motiveret af Niels Birger Wamberg (The Woman), Bjarne Nielsen (Brother Mycroft), Alvin Andersen (Mrs. Hudson) og Leo Lemvigh (The Second Mrs. Watson) - som Anders Fage-Pedersen, Traditionen tro, skal protestere imod, fordi hun aldrig har eksisteret.

Da Generalforsamlingen startede, blev Erik Drewsen, ligeledes efter bedste Tradition, valgt som Dirigent. I sin Aarsberetning, der blev noget længere end den plejer paa Grund af 100-Aars Jubilæet, nævnte Præsidenten, at vi, trods to Dødsfald, stadigvæk var 68 Medlemmer - deraf 18 Æresmedlemmer i Ind- og Udland. Sherlockiana er nu i sin 32. Aargang. Silver Blaze Sweepstakes rides i Aar i Aalborg for 25. Gang. Det sker Lørdag den 4. Juli, og samme Dag afholdes naturligvis Professor Moriarty Memorial. Ted Bergman og Åke Runnquist kommer til Stede. Det paatænkes at lave en 100-Aars Sherlock Holmes Jubilæumsmiddag i København, koordineret med en Bogudstilling. Der nedsattes et Festudvalg bestaaende af Niels Billekop, Tage la Cour, Leo Lemvigh og Bjarne Nielsen. Muligvis bliver Middagen Lørdag den 19. September paa Peter Lieps Hus i Dyrehaven, et skønt Sted, og det ser ud til, at vi som Gæst faar Englands førende Sherlockianer, vort Æresmedlem Stanley MacKenzie, B.S.I.

Som Medlem af Klubbens Bestyrelse, som Afløser for afdøde Niels Jørgen Haagerup, valgtes Leo Lemvigh. Det næste Aarsmøde bliver Lørdag den 9. Januar 1988.

Aftenens Hovedtaler var Nils Nordberg, B.S.I., og Nils havde medbragt en Kollega fra Norsk Rikskringkastning, der optog korte Interviews og Lydbilleder, der skulde benyttes i en Radioudsendelse og give norske Lyttere et Indtryk af Stemningen paa Aarsmødet.

Nils var i fineste Form, vittig og underholdende, og han talte om USA-Besøg og uddelte Sherlock Holmes-Souvenirs. Nils lavede ogsaa en Sherlock Holmes-Quiz, i hvilken Bjarne Nielsen, Svend Ranild og Svend Weidner udmærkede sig.

Aftenen gik alt for hurtigt, og den afsluttedes som sædvanligt med Haandmadder, hvorpaa de mest robuste gik i Kulden op til Palace Hotel, hvor vi nød, hvad Nils Nordberg kalder "a night-cap."

Sherlockianer i New York

The Baker Street Irregulars firade som vanligt Mästaren under en fredag-lördag, den 9 och 10 januari.

Det började som sig bör med en Martha Hudson Breakfast i The Oak Room på Hotell Algonquin på fredagsmorgonen, då gamla bekante träffades, nyheter byttes och diversa trycksaker och souvenirer vandrade fram och åter över borden mellan de substantiella amerikanska frukostarna.

Till lunch träffades man också enligt ritualen på The Old Homestead i de föga eleganta fryshuskvarteren i hörnet av Nionde Avenyen och 15:e gatan. Restaurangen hamnar långt ner på listen i gastronomiska guider, men fylld av Sherlockianer med en drink i handen blir den en mycket trevlig plats. Den mest långväga gästen var Mr Kiyoshi Tanaka från Yokohama, en ledande kraft i Japans Sherlock Holmesklubb, som f.ö. har 600 medlemmar, vilket förefaller väl mycket. När Mr Tanaka upptäckte varifrån vi kom frågade han omedelbart efter Henry Lauritzen. Det gjorde f.ö. många andra gäster, inte så få av dem hedersledamöter i Sherlock Holmesklubben.

På eftermiddagen kunde man besöka Otto Penzler i The Mysterious Bookshop, efter min mening världens bästa deckarbokhandel, där man kunde se det mesta i den väldiga Hundraårs jubileumsvåg som börjat sköja över världens Sherlockianer och fresta på deras plånböcker. Bland det vikti-

gaste var nytryck av den fine gamle BSI-veteranen Bliss Austins klassiska essayer, ursprungligen utgivne som julhälsningar. Annars får man nog säga att allt inte tedde sig outhärligt.

Middagen ägde f.f.g. på många år rum under ledning av en ny ordförande. Börsmäklaren Tom Stix Jr har efterträtt Julian Wolff som klubbens ordförande med titeln Wiggins. Han höll i stort sett traditionerna i ära, men hade strukit några av de mer långtråkiga inslagen och manövrerat ut några av de mer självupptagna talarna. Efter allmän mening blev det en mycket fräsch och lyckad kväll. Tom Stix är heller ingen duvunge. Hans far tillhörde föreningens grundare och hans son har från 1986 övertagit arrangandet av Silver Blaze Handicap på Aqueduct utanför New York. Viktigt var att Stix begränsat antalet deltagare, så att man inte längre kunde ta med sin bankdirektör för att imponera på honom. För alla gäster måste man uppge sherlockianska kvalifikationer, vilket bidrog till god stämning.

Åke Runnquist BSI

"The New York Hotel with all the endearing qualities of a Fine Inn"

Sherlock Holmes Klubben

Vi siger Velkommen til vort nyeste Medlem, Direktør Jan Jørgensen, Maaløv.

Og saa beklager Redaktøren, at han her i Bladet forsømte at byde cand. mag. Svend Ranild Velkommen i Klubben, da Tiden var inde. Det var en Forglemmelse - Undskyld! Svend Ranild har skrevet flittigt til dette Nummer af Sherlockiana - og han siger, han har Stof til flere Artikler, som vi nu glæder os til. Baade Jan Jørgensen og Svend Ranild har i øvrigt deltaget i Aarsmøder og givet Udtryk for, at de allerede befinder sig godt i Sherlock Holmes Klubben.

Mit første Møde med Sherlock Holmes

af

S v e n d R a n i l d

Min initiation var som vel de fleste sherlockianeres: Jeg stødte på Sagaen om Sherlock Holmes som barn, ved tilfældighedernes virtuose spil.

Måske har der været bier. Jeg tror, der var hvepse. Det var sommer, og vi holdt ferie i et lille sommerhus i Nordsjælland. Jeg husker, at der hang en boghylde på væggen ved siden af døren til terrassen. En hånd, min, tog en bog fra hylden. Jeg tror, den havde grønt bind, og måske stod titlen med guldtryk på ryggen. Det var titlen, der havde trukket min drengehand til sig. Jeg spurgte min far, hvad det var for en bog, for dens titel lokkede med drengevenlige eventyr om dystre eder og hemmelige forbund. Min far sagde, at den måtte jeg nok vente med at læse, til jeg blev noget ældre, for den var nok lidt for uhyggelig for en dreng på min alder. Jeg læste den ikke, den sommer; for jeg var kun syv år, og adlød stort set mine forældre.

Nogle år senere fik jeg igen bogen mellem hænderne. Ikke det eksemplar, jeg dengang havde mærket med fingeraftryk; men titlen var stadig den samme, og havde venligt ventet på, at jeg skulle vende tilbage og åbne og læse. Og det gjorde jeg så; var der andet at gøre? For bogen hed "De Fires Tegn", og få bøger har smukkere navne.

Da jeg for anden gang stødte på den bog, der havde udøvet en så sær tiltrækning på mine syvårige hænder, havde mine barneøjne allerede i et stykke tid været forvandlet til ivrigt observerende fluer på væggen i en ganske bestemt lejlighed i en ganske bestemt gade i London. Hvad var det der skete, dengang jeg blev indfanget af trylleringen omkring Baker Street 221 B?

En beretning skrevet af en Dr. Watson, der en dag tilfældigvis blev indfanget af mine sultne læseøjne, vakte et øjeblikkeligt og umætteligt krav om mere fra samme hånd, og derefter var der ingen vej tilbage. Jeg var på den, og har aldrig siden haft fantasi til at forestille mig, at afvæning var mulig eller overhovedet ønskværdig. Så enkelt var det, og på dette sted skal der ikke gives en kompliceret forklaring på fortryllelsen ved Sagaen. Jeg tør alligevel ikke sige noget, som sherlockianere ikke ved i forvejen.

Min første rejse gennem Holmes-land blev foretaget uden guide, og kun med lykkelige tilfælde til at lede mig. Jeg cyklede til fjerne kroge af kommunen, da jeg havde udtømt mulighederne på de nærmeste biblioteker. Jeg sad i et hjørne af stuen med ryggen til kaffebordet, da vi var på familiebezoek hos nogle venner, hvis bogreol indeholdt et par skatte, jeg endnu ikke havde afdækket. Og jeg begyndte at samle, og er aldrig siden holdt op. Det var i de år, Martins og Carit Andersens billigbogsudgaver af Sagaen udkom, og selv om mit lomme pengebudget var anspændt, så var der jo både jul og fødselsdag hvert år.

Og der var julejubilæet i det lille hjem i de tre år, hvor Martins Forlag lod sin Sherlock Holmes Årbog udkomme og dermed gav mig mit første indblik i de opsigtsvækkende opdagelser, der var gjort af den internationale Holmesforskning. At en sådan forskning havde fundet sted, og at der verden over,

deriblandt i Danmark, eksisterede foreninger, hvis fornemste formål var at fremme denne forskning, havde jeg ikke vidst. Nu vidste jeg det, og jeg anede perspektiver for min personlige udvikling, som jeg ikke før havde skintet.

Men i julen 1967, da den sidste årbog udkom, gjaldt min jubel ikke de fremtidsfjerne løfter, men derimod den helt håndgribelige og øjeblikkeligt tilfredsstillende kendsgerning at bogen indeholdt den eneste tekst i Sagaen, jeg endnu ikke havde læst. Nu var den der! I mine hænder og under mine øjne! Og jeg øjenslugte en af Watsons stærkeste og mest stemningsmættede indledninger og slugte videre og forbavsedes over, at ingen af de to gængse udgaver af Sagaen havde ladet et sultent marked nyde godt af "Abbey Grange", der af kendere kendes som en af Watsons meget vellykkede tekster. Uransagelige er forlagshuses korridorer.

Og da Watson i den historie havde udtalt sit befriende "ikke skyldig", kunne jeg befriet læne mig tilbage i min stol; måske gå ud og sætte vand over til en fortjent kop te. Færdigt arbejde. Nu havde jeg endelig læst de 4 romaner og 56 noveller, der udgør Conanen, som Sagaen jo også kaldes, når danske sherlockianere taler sammen.

Vaklende og prøvende var altså min første ekspedition ind i det fortryllede land, hvor hansom cabs altid står parate til at føre den besøgende igennem fantasifarvede tåger til eventyrlige destinationer, og min rejserute fik derfor et kringlet forløb, der vanskeliggjorde kortlægningen af landskabet.

Men med tiden blev jeg en mere rutineret rejsende, og en dag kom endelig det øjeblik, da jeg vovede at søge om optagelse i den eventyrernes klub, der kaldes Sherlock Holmes Klubben i Danmark. Optaget blev jeg, og kan man nå højere på denne side af Atlanten?

En Hundredårig Hemmelighed

af

Svend Ranild

Da jeg første gang læste "En Studie i Rødt", havde jeg allerede læst en halv snes af de korte beretninger og var vant til, at Watson fortalte, hvad der skulle fortælles. Og ved dette hjørne af verdensordenen var jeg tryk og tilfreds, så det var en overraskende og lidt ubehagelig oplevelse at blive kastet hovedkuls ud i en anonym forfatters skildring af en ørken i Nordamerika, når Watson umiddelbart før dette bagholdsangreb på læseren havde meddelt, at Holmes havde ladet arrestationen af en dobbeltmorder i London munde ud i en løfterig bemærkning om at ville give svar på alle spørgsmål.

Nogle svar gav den uventede redegørelse trods alt, idet den, som det vil være læseren bekendt, viste sig at spore motivet til dobbeltmordet tilbage til en serie dramatiske begivenheder, der havde udspillet sig i mormornes Utah mange år tidligere. Men de 5 Utah-kapitler rejste til gengæld et nyt problem, som teksten ikke rummer løsningen på: Hvem var den anonyme forfatter af de 5 kapitler?

Under mine studier i Holmes-forskningen er jeg ikke stødt på tilfredsstillende behandlinger af dette spørgsmål. Hvis forfatterne nærmer sig problemet, gør de det kun overfladisk og uden nogen særlig argumentation for deres synspunkt, og kun som et biproblem i forbindelse med behandlingen af andre emner.

Conan Doyle er en af dem, der ofte er blevet foreslået som forfatter til Utah-kapitlerne, når forskerne har beskæftiget sig med spørgsmålet. Et andet ofte fremlagt forslag er, at Watson er forfatteren, men at han altså af en eller anden grund har gemt sig bag anonymitetens slør i denne del af sin bog. En tredje kandidat er Jefferson Hope, Utah-historiens mandlige hovedperson. Ingen af disse forslag kan imidlertid stå for en nærmere prøvelse.

Går man til Ronald Burt De Waals to monumentale, anoterede bibliografier for at undersøge sagen, når man et tankevækkende resultat. Det viser sig, at De Waal kun har fundet 10 egentlige forskningsarbejder, der berører Utah-historien, og de koncentrerer sig om udredningen af de historiske og geografiske uklårheder og unøjagtigheder, teksten rummer. Ingen af dem forsøger at placere ansvaret for disse unøjagtigheder. Det er værd at formulere igen: Ingen forskning omkring Utah-teksten har forsøgt at finde frem til forfatterens identitet! Det er mildt sagt forbløffende.

Hvorfor har ingen forsøgt at give andet end de ovennævnte, utilfredsstillende løsninger på problemet? Skyldes den manglende lyst til at angribe sagen måske en fornemmelse af, at problemet er lige så uløseligt som det deliske, og derfor roligt kan lægges til side uden at efterlade dårlig samvittighed hos den samvittighedsfulde forsker? Det har jeg selv troet i mange år, og har været lykkelig over, at sagen var affærdiget og dermed afgjort. Men en dag blev min glæde over ikke at behøve at bekymre mig om den sag afløst af en endnu større glæde over at jeg gjorde det alligevel.

Alle har oplevet at se på noget, man tror at kende godt, med det der kaldes "nye øjne", og forbavses over at opdage detaljer og aspekter, man aldrig før har bemærket. Man erkender, at man har "set, men ikke observeret", som Holmes engang formulerede det.

Den erfaring gjorde jeg en dag med en af episoderne i "En Studie i Rødt", og det jeg pludselig observerede for første gang viste sig at være nøglen til en dør, bag hvilken Utah-kapitlernes anonyme forfatter gemte sig. Da jeg havde fået åbnet døren og havde udforsket nogle af de skjulte korridorer bag den, varede det forbløffende kort tid, før jeg pludselig overraskedes ved at stå ansigt til ansigt med en person, som jeg i forvejen vidste havde et ganske særligt forhold til Sherlock Holmes, men som jeg aldrig tidligere ville have drømt om at sætte i forbindelse med det anonyme bidrag til "En Studie i Rødt".

Kunne det virkelig passe, var jeg nødt til at spørge mig selv; for hvis det var sandt, var det en oplysning, som jeg vidste ville chokere og hentykke den sherlockianske verden. Der er øjeblikke, hvor man drømmer om at have rådighed over en tv-satellit.

Jeg var nødt til at arbejde videre med problemet, og gjorde det med større og større begejstring, da det viste sig, at alle de oplysninger, jeg kunne fremskaffe, syntes at underbygge den forbløffende hypotese om den anonyme forfatters identitet, der havde rejst sig for mine øjne som et drømmeslot af format som Nathan Garridebs vision om et museum til sin samling. Jeg befandt mig i en lykkeligere tilstand end den, i hvilken Holmes af og til fandt sig selv: Jeg opdagede til min tilfredshed, at kun én hypotese forklarede kendsgerningerne, sådan som jeg opfattede dem.

Da mine i første omgang tilfældigt gjorde opdagelser var blevet bekræftet og underbygget af mere målbevidst indsamlet materiale og havde udkrystalliseret sig til punkter i en logisk demonstration af min tese, der skridt for skridt bevægede sig fra den anonyme tekst til den afslørede forfatter, begyndte der snart at udsendes sigtelinier og sidespor fra de to endepunkter af den logiske bevægelse, og ved hjælp af en afbalanceret blanding af håndfast læsarbejde og "videnskabelig anvendelse af fantasien", som Holmes kaldte det, fik jeg efterhånden afdækket flere og flere facetter af problemet og dets implikationer. Inden længe havde det, jeg havde troet ville være en simpel syllogisme, antaget form af et komplekst fletværk af relationer i tid og rum imellem personer og begivenheder.

Det arbejde, der frembragte dette fletværk, havde undervejs givet mange spændende og aldeles uventede resultater. Nogle af de mest uventede var de interessante strejflys, der blev kastet på problemerne vedrørende Watsons sår og James Phillimores paraply.

Arbejdet centrerede sig først og fremmest omkring en uddybning og afklaring af visse problematiske aspekter ved det lange begivenhedsforløb, der begyndte i Utah i 1847 og sluttede 40 år senere med den første udgivelse af "En Studie i Rødt", idet mit hovedsigte var at klarlægge stadierne i Utah-begivenhedernes forvandling til trykt tekst, hvilket blandt andet inde-

bar en korrigering af en række af tekstens historiske og geografiske oplysninger, og en afdækning af årsagerne til disse fejlgengivelser af virkeligheden. Et par centrale spørgsmål i den forbindelse var, hvorfor det anonyme manuskript blev skrevet, og hvordan det gik til, at det blev trykt i Watsons bog.

Jeg vil i dette og senere numre af Sherlockiana delagtiggøre læserne i nogle af mine forskningsresultater. Indtil det definitive værk om Utah-historien foreligger færdigt fra min hånd, må verden nøjes med brudstykker.

I år er det som bekendt 100 år siden den første udgivelse af "En Studie i Rødt" introducerede Sherlock Holmes for det læsende publikum. I 100 år har bogen indeholdt en uløst gåde. Det må være på tide, at et seriøst og grundigt forskningsarbejde omkring det anonyme bidrag til bogen ser dagens lys (det har jeg ofte sagt til mig selv i de sidste to år). The world is now prepared.

En Studie i Afsmitning

af

Svend Ranild

Når Holmes-forskeren sætter sig til rette i lænestolen med sit eksemplar af "The Strand Magazine" for juli 1891, ved han, at det blad, han har i hænderne, indeholder den første offentliggørelse af "Skandale i Bøhmen".

Hvis forskeren ikke lægger bladet fra sig efter den frydefulde genlæsning af Watsons beretning, men blader 18 sider frem, vil han finde en artikel, der bør interessere ham. Artiklen handler om forfatteren Mayne Reid, og at den blev bragt i det blad, der bragte den første af de korte beretninger om Sherlock Holmes, er et interessant sammentræf. For i forbindelse med Watsons allerførste forsøg som biografisk forfatter, "En Studie i Rødt", spiller Reid også en rolle. Hvis man bliver opmærksom på dette forhold, har man fået et middel i hænde, som kan hjælpe til en dybere forståelse af de fem anonymt forfattede kapitler om Jefferson Hope og Lucy Ferrier i Utah, der har trængt sig ind i midten af Watsons tekst.

Thomas Mayne Reid (1818-1883), kendt som Captain Mayne Reid, var den engelsktalende verdens populære drengbogsforfatter i sidste halvdel af 1800-tallet. Vi ved for eksempel, at hans bøger var Conan Doyles yndlingslæsning som dreng: "My tastes were boylike enough, for Mayne Reid was my favourite author, and his "Scalp Hunters" my favourite book." (Doyle, Memories and Adventures; London: Hodder and Stoughton 1924; p. 13)

De fleste af Reids ca. 75 romaner var westerns, og i sit forfatterskab trak han på en rig fond af lokalkendskab. Han blev født i Irland; men i 1840 rejste han til Amerika, hvor han i et par år levede som jæger og handelsmand på prærien. Han ernærede sig derpå som journalist; men da USA begyndte sin eroblingskrig mod Mexico (1846-48), øjnede han chancen for nye eventyr og meldte sig under fanerne. Under stormen på Chapultepec blev han såret i benet, og dette sår kom til at plage ham resten af livet. I 1849 slog han sig ned i London, hvor han levede og skrev resten af sit liv. Et par ligheder med Watsons karriere er vist slående.

At udpege en enkelt af Reids bøger som særligt interessant er ikke nogen let sag; men vælger man som Holmes-forsker at beskæftige sig med "The White Chief" (1860), er man sikker på at få en givtig oplevelse. Bogen er genudgivet i 1968 i serien "Americans in Fiction" fra The Gregg Press (Ridgewood, New Jersey) og skulle være til at få fat på. Den er oversat til dansk som "Den Fredløse". Læser man "The White Chief", mens man skæver til Utah-kapitlerne i "En Studie i Rødt", vil man gang på gang opleve at se små, glade glimt af genkendelse lyse fra den ene bog til den anden.

Reids historie foregår i byen San Ildefonso i New Mexico, som på det tidspunkt (tidligt i 1800-tallet) endnu er i spaniernes besiddelse. Livet i San Ildefonso domineres af den katolske kirke, og historiens skurke - præsteskab og øvrighed - er allieret i et hyklerisk misbrug af religion og overtro til fremme af personlige formål. Man akcepterer ikke personer uden den rette tro, og præsterne udfolder store bestræbelser på at få "kættere" ind i kirkens beskyttende og begrænsende favntag. Lighederne med mormonerne samfund, som det beskrives i "En Studie i Rødt", er åbenbare.

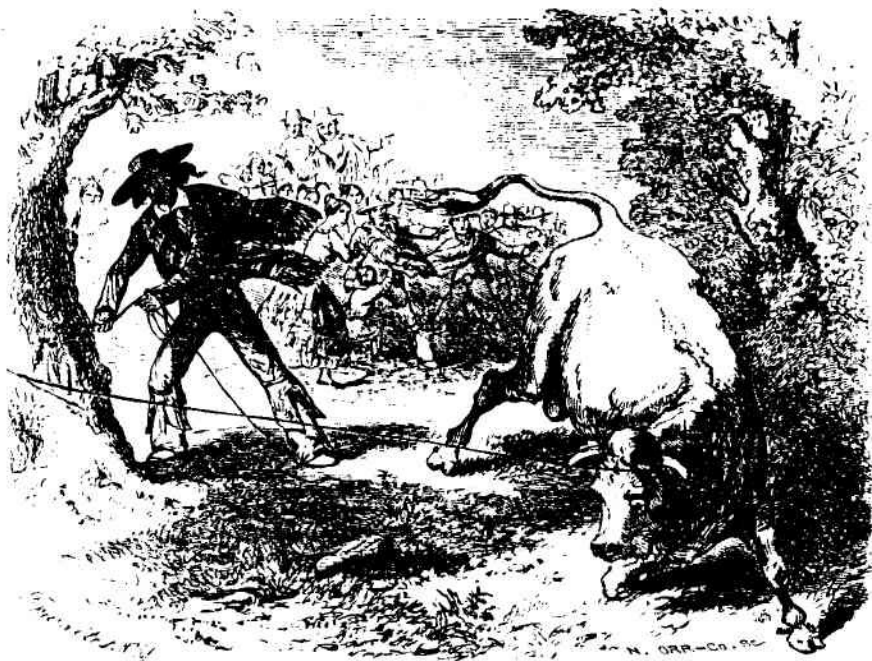
Carlos, hovedpersonen i "The White Chief", er en sådan outsider, ligesom Jefferson Hope er en fremmed i Utah. Carlos er "americano", søn af amerikanske forældre, og i San Ildefonso er den omstændighed særdeles suspekt.

Jefferson Hopes opdukken på hesteryg for at redde Lucy Ferrier fra den bissende kvægflod minder om Carlos' entré i historien: ved en byfest besejrer han et par vilde tyre og demonstrerer sin overlegne ridefærdighed - og vinder samtidig den lokale skønheds hjerte.

Catalina de Cruces er ikke bare smuk. Hun er også datter af byens rigeste mand, og Carlos rejser derfor væk for at skaffe sig en formue, så han ikke kan beskyldes for at have uhelderlige hensigter med sit frieri. Vi husker, at Jefferson Hope rejste til sølvminerne i Nevada efter at have lovet Lucy at vende tilbage og gifte sig med hende, når han var blevet rig.

Mens Carlos er væk, driver skurkene deres spil. Oberst Vizcarra, den stedlige militærkommandant, og kaptajn Roblado, hans partner udi lyssky gerninger, udgør historiens modsvarighed til Utah-kapitlernes skurkepar, Enoch Drebbler og Joseph Stangerson. Lucy Ferriers rolle spilles hos Mayne Reid af to personer, den skønne Catalina og den lige så skønne Rosita, Carlos' søster. Vizcarra, som har adskillige elskerinder (sml. mormonerne flerkoneri), har kun liderlige hensigter med Rosita, hvorimod Roblados interesse i Catalina først og fremmest har pekuniær karakter: det samme motiv, der ligger bag Drebbles og Stangersons bejlen til Lucy.

Skurkene afvises naturligvis af de skønne; men som den slags skurke har for vane, lader de ikke dermed sagen falde. Da Carlos uventet vender tilbage med det guld, han var draget ud for at vinde, har Vizcarra og Roblado kidnappet Rosita, som i hemmelighed holdes indespærret i Vizcarras hovedkvarter. Under et forsøg på at befri hende dræber Carlos en mand, og han er nu fredløs og søger tilflugt i bjergene, akkurat som Jefferson Hope gør i slutningen af Utah-historien. De sammenlignes begge med jagede dyr, og de er begge eksperter i at klare sig i naturen og kan derfor undgå deres fjenders efterstræbelser og på næsten overnaturlig vis dukke op hvorsomhelst.

De kaldes henholdsvis "a Waco hunter" og "a Washoe hunter".

Jefferson Hopes hemmelige, natlige indtrængen i John Ferriers omringede hus for at forberede flugten fra Utah er en hændelse, der foregribes i Mayne Reids historie, idet det lykkes Carlos at snige sig ind til et naturligt stævnemøde med Catalina i haven omkring hendes fars skarpt bevogtede hus for at aftale en flugt til USA.

I Carlos' historie lykkes flugten, men først efter et tragisk optrin, hvor hans gamle mor dør, efter at hun og Rosita er blevet offentligt ydmyget og pisket som hekse af Vizcarras og Roblados allierede, byens præsteskab. Efter at have set moderens lig sværger Carlos hævn, akkurat som Jefferson Hope gør ved den døde Lucys bære.

Begge historier slutter med hovedpersonens henrettelse af skurkene, og i begge tilfælde spiller heste en vigtig rolle. Jefferson Hopes droschehest er et nødvendigt, omend indirekte, redskab for hans hævn. Carlos benytter heste som direkte henrettelsesredskaber (se illustrationen).

I "The White Chief" føres hævnen ud i livet på en mere spektakulær måde end i "En Studie i Rødt". Det klimaks, Reid serverer for sine ungdommelige læsere, er opfyldelsen af den ultimative drenge-drøm: Carlos får hjælp af en indianerhær! Dengang han rejste ud for at skaffe sig en formue, har han hjulpet en indianerstamme i en kamp mod deres fjender og er blevet stammens "hvide høvding". Nu vender han tilbage i spidsen for 500 indianerkrigere, som i en grufuld massakre lægger San Ildefonso øde.

Indianerhærens opdukken beskrives således: "A long line of dark forms was moving across the plain. They were the forms of horses with their riders. They were in single file - the muzzle of each horse close to the croup of the one that preceded him. From east to west they moved. The head of the line was already near, but its rear extended beyond the reach of the hater's vision."

Denne passage minder påfaldende om beskrivelsen af mormonkaravanen i begyndelsen af Utah-historien: "... the figures of armed horsemen began to show up through the haze, and the apparition revealed itself as being a great caravan upon its journey for the West. But what a caravan! When the head of it had reached the base of the mountains, the rear was not yet visible on the horizon."

Denne lighed kan naturligvis være tilfældig; men jeg tror det ikke. Min hypotese er, at den anonyme forfatter af Utah-kapitlerne er blevet slået af ligheden mellem Jefferson Hopes historie og Mayne Reids roman, og at han derfor har lånt effektfulde passager fra "The White Chief" for at sætte kulør på sin egen beretning. Hvordan han har fået kendskab til Jefferson Hopes historie og hvorfor han har nedskrevet den, er spørgsmål, jeg vil besvare ved en anden lejlighed.

Man må antage, at han har læst "The White Chief" som barn, og denne antagelse kan give et lille fingerpeg om hans identitet. Bogen udkom som anført i 1860, og han er derfor næppe født før 1850. Jeg siger "han": Mayne Reid var kendt som "The Boys' Novelist".

"The White Chief" har formodentlig ikke været den eneste af Reids bøger, han har læst, og det er tænkeligt, at han også har observeret nogle overraskende ligheder mellem begivenhederne i Utah og episoder i romanerne

"The Wild Huntress" og "The Scalp Hunters" (Conan Doyles yndlingsbog). Det er ikke så ligetil at forklare disse ligheder; men som bekendt foregriber fiktionen ind imellem virkeligheden.

Hvis min teori om afsmitning fra "The White Chief" er korrekt, vil den kunne bringe orden på en del af den geografiske forvirring, der præger Utah-kapitlerne, og som flere forskere har påpeget.

På de første sider af Utah-historien præsenteres læseren for et par navne, der ikke hører hjemme i området omkring Salt Lake City: Sierra Blanco og Rio Grande. "Sierra Blanco" er en umulig sproglig konstruktion. Det spanske ord "sierra" (bjergegn, bjergkæde) er hunkøn, hvorfor tillægsordet skal have den feminine endelse -a, så "blanca" (hvid) ville have været den korrekte form. Man må derfor konkludere, at forfatteren ikke har haft kendskab til spansk, medmindre man tror, at der blot er tale om en trykfejl. Dette er imidlertid usandsynligt, da fejlen optræder tre gange. At korrigere Sierra Blanco til Sierra Blanca gør imidlertid ikke geografien mere forståelig. Sierra Blanca er et bjerg i New Mexico, og Rio Grande er en flod samme sted (og sydligere). Jefferson Hopes historie udspiller sig ikke i nærheden af disse geografiske lokaliteter. Men det gør historien om Carlos!

Det effektive kunstgreb, som Utah-forfatteren indleder sin tekst med - at placere os midt i det nordamerikanske kontinent, føre os til en bjergtop og lade os se et landskab deroppefra, og derefter stige med os ned for at vi kan se en detalje tæt på - har han lånt fra "The White Chief". Allerede i første sætning er dette påfaldende og helt indlysende. "Deep in the interior of the American Continent" - "In the central portion of the great North American Continent": den første frase er Mayne Reids indledning, den anden er Utah-forfatterens.

De efterfølgende passager i de to historier er ikke lige så afslørende tætte på hinanden; men lighederne er der, og de er umiskendelige. Læs blot følgende uddrag af "The White Chief", kapitel 1:

Deep in the interior of the American Continent - more than a thousand miles from the shores of any sea - lies our scene.

Climb with me yonder mountain, and let us look from its summit of snow. We have reached its highest ridge. What do we behold?

On the north, a chaos of mountains, that continues on through thirty parallels to the shores of the Arctic Sea! On the south, the same mountains, - here running in separate sierras, and there knotting with each other. On the west, mountains again, profiled along the sky, and alternating with broad tables that stretch between their bases.

Now turn we around, and look eastward. Not a mountain to be seen! Far as the eye can reach, and a thousand miles farther, not a mountain. Yonder dark line rising above the plain is but the rocky brow of another plain - a steppe of higher elevation.

Where are we? On what summit are we standing? On the Sierra Blanca, known to the hunter as the "Spanish Peaks." We are upon the western rim of the Grand Prairie.

Looking eastward, the eye discovers no signs of civilisation. There are none within a month's journeying. North and South, - mountains, mountains.

Westward, it is different. Through the telescope we can see cultivated fields afar off, - a mere strip along the banks of a shining river. Those are the settlements of Nuevo Mexico, an oasis irrigated by the Rio Del Norte. The scene of our story lies not there.

Face once more to the eastward, and you have it before you. The mountain upon which we stand has its base upon a level plain that extends far to the east. There are no foot-hills. The plain and the mountain touch, and at a single step you pass from the naked turf of the one to the rocky and pine-clad declivities of the other.

The aspect of the plain is varied. In some places it is green, where the gramma grass has formed a sward; but in most parts it is sterile as the Saära. Here it appears brown, where the sun-parched earth is bare; there it is of a sandy, yellowish hue; and yonder the salt effervescence renders it as white as the snow upon which we stand.

Jeg skal ikke trætte med en detaljeret påvisning af, hvordan elementer fra denne tekst optræder i mere eller mindre let genkendelige former i de tre første afsnit af Utah-historiens første kapitel. Det vil være let for den interesserede læser selv at sammenholde de to tekster og opdage det dusin lighedspunkter, der findes.

Jeg vil blot fremhæve, at gåden om Sierra Blanco og Rio Grande hermed er løst (Rio Del Norte er et gammelt navn for den nordlige del af Rio Grande). Der er ganske enkelt tale om, at Utah-forfatteren har fundet Mayne Reids måde at indfange læseren på så effektiv, at han simpelthen har genbrugt teknikken uden at bekymre sig om at bringe Reids stednavne i overensstemmelse med geografien i hans egen historie.

Man kan heraf konkludere tre ting. For det første har han næppe selv været i Utah, da det i så fald ville have været særdeles unaturligt at lade hånt om de faktiske forhold. Denne konklusion kan underbygges ved en undersøgelse af alle tekstens øvrige fejl og misforståelser (geografiske, topografiske, historiske). For det andet kan Jefferson Hope ikke selv have haft lejlighed til at læse beretningen og bortredigere disse fejl. Og endelig må man konkludere, at forfatteren tilsyneladende har fundet det vigtigere, at hans tekst fangede og optog læseren, end at den fremlagde en række fakta.

Jeg vil lade undersøgelsen af Mayne Reids roman hvile nu, men erindre om en større undersøgelse, som læsningen af "The White Chief" kun har været en del af: forsøget på at finde spor, der kan lede til en afsløring af, hvem der har forfattet Utah-kapitlerne i "En Studie i Rødt".

Vi ved nu, at den anonyme forfatter var en mand; at han blev født efter 1850; at han som dreng har læst Mayne Reids bøger; at han ikke kunne tale spansk; at han ikke kendte Utah; og at han lagde mere vægt på sin beretnings emotive værdi end på dens sandhedsværdi.

Med disse spor som udgangspunkt kan jagten på forfatteren gå videre. The game is afoot!

Vor energiske Skatmester beder os gøre opmærksom paa, at saafremt De ikke allerede har betalt, kan Kontingentet sendes til:

Giro Nr. 6 08 70 86

Fabriksbestyrer Aage Rieck Sørensen
Sherlock Holmes Klubben i Danmark
Svalevej 7 A, 9400 Nørresundby.

Kontingentet - som ogsaa omfatter Sherlockiana - andrager 100 Kr. (Studerende og Pensionister: 50 Kr., Ægtepar: 160 Kr.) - Abonnementsprisen for Sherlockiana er i Danmark: 50 Kr., i Sverige og Norge: 50 dKr., i England: £7 og i U.S.A.: \$12 for eet Aar, \$20 for to.

C I T A T

Niels Birger Wamberg har i et Brev fortalt, at han har læst Frederik Hegels Erindringer (udgivet i 1946) og deri fundet en interessant Passus om Bjørnson. Vi bringer Citatet fra Hegels Bog - sammen med Niels Birger Wambergs afsluttende Bemærkning.

"Bjørnson gik i det hele taget fuldstændig op i det, han beskæftigede sig med for tiden. Det syntes ganske ligegyldigt, hvad det var. Således fik han under et sommerbesøg på Skovgård fat i en af Conan Doyle's Sherlock Holmes-bøger i en svensk udgave. Sammenstødet var morsomt at iagttage. Jeg har sjældent set Bjørnson så optaget af noget. Bøgerne - han anskaffede dem alle - simpelthen overvældede ham. Han genfortalte, han læste højt på svensk, han oversatte. Han talte i to-tre døgn overhovedet ikke om andet. Men så var han også færdig med Sherlock Holmes, og vistnok for bestandigt. Historien om "Det brogede Bånd" hørte jeg første gang på denne måde. Der var uhygge over historien i hans oplæsning."

Jeg véd ikke, om Bjørnson har noget at gøre med Sigerson, den norske opdagelsesrejsende. Men at Holmes kørte i Hamsun-cab, det er både sikkert og vist.

Den 30. April aabnede Rektor Ole Søgaard Larsen officielt Viborg Katedralskoles Mindeudstilling "Sherlock Holmes 100 Aar" ved at overklippe en rød Silkesnor til Skolens traditionsrige Bibliotek, hvor Udstillingen var bygget op. To Trompetister fra Skolens Big Band opførte en Fanfare af Verdi, skrevet i 1887, og fem Piger fra Skolens Kor sang en Hymne af egen Tilvirkning.

Bag Udstillingen stod vort Medlem Estrid Balslev, der holdt en kort Aabningstale, og Estrid Balslevs dygtige Engelsk-Elever. Udstillingen rummede Godter som: Sherlock Holmes' kemiske Apparater, en Kokainsprøjte, den persiske Tøffel, en Klippeblok fra Dartmoor samt to Totter fra The Hound's Pels - den ene selvlysende.

Den festlige Udstilling fik smuk Omtale i Viborg-Pressen.

SMUKT TILBUD

Sherlock Holmes Klubbens hårdt savnede ven, Niels Jørgen Haagerup, efterlod sig ved sin død en anselig samling af Sherlockiana, og en del af denne samling er generøst stillet til rådighed for Klubbens medlemmer, takket være fru Lotte Haagerup, der mener, at bøger om Sherlock Holmes rettelig bør tilfalde de ægte sherlockianere. Fru Haagerup har intet ønske om at afhænde skrifterne til en antikvar, men overgiver hvert enkelt værk vederlagsfrit til de af Klubbens medlemmer, der måtte være interesserede. Smukkere kan Niels Jørgen Haagerups minde næppe holdes i ære, og Sherlock Holmes Klubben sender sin varmeste tak til fru Haagerup for hendes gave.

Det drejer sig om følgende publikationer:

Sherlock Holmes Årbog I-III
 The Sherlock Holmes Scrap Book (Haining)
 Sherlock Holmes, The Man and His World (Keating)
 The Encyklopædia Sherlockiana (Jack Tracy)
 The World Bibliography of Sherlock Holmes and Dr. Watson (de Waal)
 221 B, Baker Street (A. D. Henriksen)
 The Exploits of Sherlock Holmes (Adrian Conan Doyle and Dickson Carr (1954)
 The Philatelic Holmes (Henry Lauritzen)
 Holmes & Watson, A Miscellany (Sir Sydney Roberts)
 The Life of Sir Arthur Conan Doyle (Dickson Carr, 1979)
 The Illustrated Sherlock Holmes Treasury (Facsimile 1901-1905)
 Diverse årgange af Sherlockiana

Henvendelse vedrørende de enkelte udgaver bedes rettet skriftligt til: Niels Birger Wamberg, Parkvej 26, 2830 Virum.

I tilfælde af, at flere af Klubbens medlemmer reflekterer på det samme værk, trækkes der lod mellem de indkomne anmodninger.

Sympatisk Hundredaarig

Stanley MacKenzie, BSI, vort engelske Æresmedlem, har ladet fremstille nydelige Kort med Gengivelse af Omslaget til Ori-

ginaludgaven af A Study in Scarlet, 1887. Vi regner med at se Stanley paa Bøse i Danmark i Sommeren eller Efteraaret.

Paa Aalborg Væddeløbsbane fejrede man den 23. Juni Jubilaren med et Sherlock Holmes 100 Aars Jubilæumsløb. Vi naar ikke at bringe Resultatet her.

I Staten Louisiana startes der en ny Sherlock Holmes Klub, der faar Navnet: Les Decendants de la Grandmère Française de Sherlock Holmes.

Paa en Hovedvej ved Los Angeles, California, saa man afvigte November en Honda Civic, hvis Licens-Plade lød paa: "BSKRVLs". Ifølge The Sherlockian Meddler kan det kun udlægges som: "Honda of the Baskervilles".